

2016-11-09

n.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar:**Norrskogs synpunkter på det Nationella Skogsprogrammets underlagsrapporter**

Norrskog har getts möjlighet att yttra sig över underlagsrapporter för nationellt skogsprogram.

Norrskog är en skogsägareförening som ägs av 12 500 skogsägare vars skogsfastigheter är belägna i Jämtland, Västernorrland eller södra Västerbotten. Norrskog står även bakom det remissvar som lämnats av LRF Skogsägarna.

Generella kommentarer och synpunkter

- Norrskog välkomnar det nationella skogsprogrammets vision: ”Skogen – det gröna guldets – ska bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet”. Ett nationellt skogsprogram med denna ansats kan spela en stor roll för utvecklingen för den svenska skogen, för klimat och för utvecklingen i hela landet.
- En viktig grund för att de goda intentionerna i skogsprogrammet ska kunna infrias är de enskilda skogsägarnas intresse och drivkrafter. Ett klokt nyttjande av skogsresursen kräver engagerade och kunniga skogsägare, vars personliga drivkrafter respekteras och tillvaratas. En förtroendefull samverkan mellan skogsägare, skogsbrukets aktörer och berörda myndigheter är avgörande för uppnåendet av skogsprogrammets vision och uppfyllandet av skogspolitikens mål. Den grundlagsfästa äganderätten, samt principen om ”frihet under ansvar” är utgångspunkter för detta och får inte inskränkas.
- Skogsprogrammet ska bidra till jobb och tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi. Norrskog saknar i förslagen från arbetsgrupperna konkreta tankar kring hur virkesproduktionen ska stimuleras, då det utan tillväxt i skogen synes svårt att åstadkomma just tillväxt av vare sig jobb eller bioekonomi.

2016-11-09

- Cirka 30 % av den svenska skogen är idag, enligt offentlig svensk skogsmarksdefinition, skyddad eller undantagen från aktivt brukande. En rimlig balans mellan produktion och skyddad skog är nu nådd och såväl statens som skogsbrukets naturvårdsarbete måste framdeles riktas mot kvalitet i stället för kvantitet. Utökade satsningar på naturvårdande skötsel av redan avsatt skog kan vara en väg att nå bättre margineffekt av de resurser i form av skattepengar och skogsmark som används i naturvårdsarbetet. Kunskapsutveckling på detta område är dock angelägen.
- Skogspolitiken, styrmedlen och myndighetsstyrningen måste utgå fram det nationella skogsprogrammets vision. Ansvariga myndigheter har en viktig roll i att, inom ramen för principen om ”frihet under ansvar”, stimulera brukandet av de svenska skogarna.
- Forskning och utbildning måste anpassas för att bättre svara specifikt mot skogsnärings behov och de behov som finns i en växande bioekonomi både vad gäller skogsbruk, industri, produkter och samhälle.
- Utan fungerande infrastruktur på landsbygden kommer utvecklingen av bioekonomin att hämmas. För skogsråvara och bioenergi är transporter en stor andel av kostnadsmassan.
- Avgörande för en lyckad implementering av det nationella skogsprogrammet är långsiktighet och fortsatt dialog. Det nationella skogsprogrammet blir då en pågående policyprocess. Visionen för programmet ger också en naturlig koppling till regeringens samverkansprogram för en biobaserad och cirkulär ekonomi.
- För att skogsprogrammets tankar och intentioner ska kunna omföras till praktisk verklighet hos skogsägare, skogsindustri, berörda myndigheter med flera, är det också avgörande att skapa en modell för hur processen ska drivas vidare på regional och lokal nivå.

2016-11-09

Synpunkter på förslagen från arbetsgrupp 1*Tillväxt, mångbruk och värdeskapande av skogen som resurs*

- Flera förslag tycks utgå från att skogsbruket ska anpassas efter andra näringars behov. Ett anpassat brukande, utan intrång i ägande- och brukanderätten, förutsätter att skogsägaren får del av de värden som skapas genom anpassningen av brukandet.
- Norrskog avstyrker förslag som innebär ett ökat mångbruk på markägarens bekostnad.
- Satsningarna på forskning och utbildning bör i första hand gå till skogsbruksrelaterad forskning liksom till hur skogens råvaror bättre kan tillvaratas.
- Norrskog stödjer förslagen om utredning av artskyddsförordningen, och efterlyser även en översyn de berörda myndigheternas hantering av nyckelbiotopsbegreppet då varken Artskyddsförordningen eller nyckelbiotopsbegreppet med dagens tillämpning passar in i den svenska skogsbruksmodellen.

Synpunkter på förslagen från arbetsgrupp 2*Virkesproduktion, övriga ekosystemtjänster och naturens gränser*

- Norrskog efterlyser förslag på hur de ändliga resurserna skogsmark och skattepengar ska nyttjas på ett mer kostnadseffektivt sätt i arbetet med bevarande av den biologiska mångfalden. Dagens naturvårdsarbete synes, med de uppföljningsmodeller och mätetal som används, vara ineffektivt, vilket utgör ett allvarligt hinder för uppfyllelsen av skogsprogrammets vision. Kunskapsutveckling på detta område är angelägen.
- Miljömålen för skogen är, så som de följs upp idag, omöjliga att nå ens i teorin. Detta misskrediterar svenskt skogsbruk och ger en snedvriden bild av verksamheten. En viktig åtgärd inom skogsprogrammet bör därför vara att revidera miljömålssystemet och göra målen realistiska och motivationsskapande.
- Arbetsgruppens förslag leder i allt för liten utsträckning fram mot visionen om utvecklingen av en växande bioekonomi.
- Några av förslagen begränsar produktionspotentialen, orsakar fördyringar och minskar skogsägarens möjlighet att själv förfoga över sin skog.

2016-11-09

- Förslaget om vilt och skog i balans är ett steg i rätt riktning men otillräckligt för att ge en effekt som har märkbar betydelse för skogsproduktionen. Ett påtagligt minskat betestryck skulle även medföra positiva effekter för biologisk mångfald vilket gör det till en mycket angelägen åtgärd för att öka såväl produktionen av virke som biologisk mångfald.
- Den föreslagna utvärderingen av den svenska modellen och översynen av styrmedel är angelägen, men måste ha sin utgångspunkt i skogsprogrammets vision och behovet av en ökad skogsproduktion.

2016-11-09

Synpunkter på förslagen från arbetsgrupp 3

Främjande av biobaserade produkter och energi, smarta transporter, en skogsindustri i världsklass och ökade export

- Norrskog ser positivt på, och stödjer, förslaget till samhällskontrakt för bioekonomi samt att kommunicera vilka konsekvenser detta vägval medför för samhället, inklusive hur landsbygd och stad berörs.
- Att öka samhällsnyttan genom att stimulera ett aktivt brukande av skog inom ramen för nuvarande skogspolitik med frihet under ansvar och med ägande/brukanderätten som grund, stöds till fullo av Norrskog.
- En väl fungerande infrastruktur måste säkerställas, där utgångspunkten bör vara tillgänglighet och tillförlitlighet i hela landet.
- I detta arbete bör ingå en godsstrategi, med fokus på för näringslivet viktiga stråk och noder samt eliminerande av logistiska flaskhalsar.
- En ökning av resurserna för underhåll, inte minst på de lågtrafikerade banorna, samt en riktad satsning på vägarnas bärighet, är några av de infrastrukturens satsningar som Norrskog efterlyser.
- Norrskog ser positivt på att utföra en översyn av styrmedel i syfte att åstadkomma regelförenkling som berör skogsnäringen, och nationella styrmedel som ska styra mot en omställning till bioekonomi, inte hindra.
- Styrmedel ska syfta till att minska de förnybara alternativens initiala merkostnad.
- Att bygga i trä är hållbart och klimateffektivt men ger idag ingen konkurrensfördel då byggreglerna enbart ställer krav på energiprestanda i driftsfasen. För att stimulera träbyggande bör krav även ställas på klimatprestanda, till exempel genom krav på livscykelanalyser. Landets kommuner bör även stimuleras till ökat träbyggande i egen regi samt till inrättande av kommunala träbyggnadsprogram.
- Norrskog saknar energi- och drivmedelsperspektiv i gruppens förslag, då förnybara alternativ kommer vara viktiga i både nationellt och internationellt perspektiv.
- Klimatpolitiken måste stimulera hög skogstillväxt och aktivt skogsbruk.

2016-11-09

- I genomsnitt satsar skogsägarna idag 20-25 procent av kassaflödet i långsiktiga investeringar, såsom föryngring, röjning, dikesunderhåll, vägunderhåll. Detta är exceptionellt högt i jämförelse med andra branscher. Investeringar i skogsvård kräver lönsamhet i skogsbruket och en säkerhet i att skogsägaren även har rätt att skörda frukterna av sina investeringar genom avverkningar.
- Norrskog ser positivt på tankarna kring en nationell bioekonomistrategi som bygger på ett tydligt "handslag" mellan stat och näringsliv. Det är dock viktigt att en sådan strategi utgår från ett helhetsperspektiv där den biobaserade ekonomin blir en huvudprioritering. Den svenska skogsnäringens starka internationella position har till stor del uppnåtts genom ett brukande under eget ansvar, samt det faktum att staten, akademien, industrin och skogsägarna under 1900-talet hade betydande samsyn om hur skogen ska nyttjas. Erfarenheterna från utvecklingen på det skogliga området bör tillvaratas i arbetet med den nationella biostrategin.

2016-11-09

Synpunkter på förslagen från arbetsgrupp 4

Internationella skogsfrågor

- Ambitionerna kring att etablera Sverige som ett grönt varumärke, ökad internationell handel med svensk skogs knowhow och svensk skogsråvara, förutsätter att vårt land fortsatt är ledande i ett effektivt, hållbart, ekonomiskt nyttjande av skogen som resurs. Ambitionerna faller platt om Sverige inte fortsätter att ha en "competitive edge" som land vad gäller kunskap, tillämpningar och råvaruutnyttjande.
- Den position vi har är till stora delar uppnådd genom ett brukande under eget ansvar, samt det faktum att staten, akademien, industrin och skogsägarna haft betydande samsyn om hur skogen ska nyttjas.
- Detta samspel är ytterligt känsligt och om samsynen/balansen förskjuts till skogsägarnas nackdel försvinner incitamenten för denna grupp.
- Norrskog ser gärna en fortsatt utveckling av möjligheterna att förena internationellt bistånd och export av skogliga produkter och know-how genom en brygga (åtgärdsförslag 5.3.2.) mellan bistånd och skogsaffärer.
- Även åtgärdsförslag 5.3.4 med inriktningen att Sverige ska engagera sig i, och driva, frågor kring utveckling av standarder, med mera, för att främja hållbara, biobaserade produkter kan vara ett effektivt sätt att kombinera global miljönytta med svenska handelsintressen.

Merparten av skogsproduktionen i Sverige sker på privata skogsägars marker. Vi kan och vill bidra i arbetet för att åstadkomma en växande och klimatsmart bioekonomi i Sverige. Ett långsiktigt, brett förankrat, nationellt skogsprogram, som tillvaratar även de enskilda skogsägarnas drivkrafter och intressen, är en bra början på detta arbete.

Enligt uppdrag från Norrskogs styrelse

Rolf Edström